

Téli kavalkád

Amikor eljön a tél, mintha az égvilágon minden álomra szenderülne, olyan a körülöttünk lévő világ. A fák és bokrok levetik nappali színes ruhájukat, és felöltik egyszerűbb hálóköntöseiket, leterítik maguk köré fehér paplanjaikat, mely letakarja a színes legelőket, réteket, kopárrá válik minden. De néha, ha a nap kisüt, olyan, mintha hirtelen Tündérországra lennénk, szikrázik minden, a fákon a zúzmara, így mint megannyi angyalsereg sorakoznak az utak mentén. Csillognak a befagyott vizek, ezt az álomszerű csöndet egy-egy károgó varjú zavarja csak meg. Néha lágyan libbennek a puha hópihék, ha felkerekedik a szél, mintha tündérek fehér cipellőkben viháncolnának kacarászva, aztán lepihennek az ablakokon, háztetőkön, melyikük hová röppen éppen.

Faluhelyen a régi időkben ezt az idillikus állapotot meg-megtörte télen is néhány serénykedő csoport. Ilyen esemény volt a gazdaasszonyok számára a tollfosztás, mely nagy előkészületekkel járt. Már a legfontosabb dolgot nyáron elkészítették hozzá, amikor megtépték a libákat, kacsákat, és az így összegyűlt tollat a padláson vászonzsákokban jól kiszárították. Amikor csendes téli esték voltak, a falu asszonyai megegyeztek, mikor kinél gyűlnek egybe fosztóra. A fogadó hazai gazdaasszonynak erre az eseményre illett azért szépen felkészülnie, morzsolt csemege kukoricát cukros vízben jó puhára főznie, ez volt a főfogás, mely igazi páratlan csemege volt. Persze ehhez elengedhetetlen volt valamilyen keltes kalács, tehát diós- és mákos tekercs, lekváros bukták, persze házi szilva lekvárral töltve, esetleg még valamilyen pogácsa féle. De azért körbejárt cukros fahéjas forralt borocska is, hogy kimenjen a hideg az asszonykákból. Már az is nagy élmény volt számunkra gyerekeknek, ahogyan sorban érkeztek, lekötötték magukról a nagy haraszt kendőket, szépen lerakták valami dikóra (ágyra), majd leültek sorban a hosszú asztalhoz. Ehhez összetettek 2-3 asztalt, attól függően, milyen nagy volt a fosztó (tehát hányan voltak), majd az asztal közepére kiöntöttek egy bizonyos mennyiségű tollat, abból a kupacból minden fosztó jó nagy marékkal vett, letette maga elé, és bal kézzel egyenként tartották a tollat, majd jobb kézzel kétoldalról szépen lehúzták róla a pihét. A megmaradt toll közepét-topkát (mifelénk ez volt a neve) sem dobták el, abból készült ugyanis a keményebb topkapárna, melyet a puha pehelypárnák alá tettek, az volt a támaszték. Azért tudom mindezt ennyire aprólékosan leírni, mivel mikor már nagyobb lánykák lettünk, mi is részesei voltunk mindezeknek. Őszintén szólva szerettem is csinálni, mert ez nem volt egyáltalán megerőltető, másrészt érdekes volt a társaság, mindenféle történetek, mesék jártak körbe az asztalnál, sőt a likőr, forralt bor hatására dalra is fakadtunk, ekkor is megtanulhattunk rengeteg dalokat, nótákat. Amikor egy-egy kupac elfogyott az asztalról, akkor voltak a kínálások, hisz akkora üresedtek meg a kezek is. Tehát legelőbb jött a finom főtt cukros kukorica, bár ezt minálunk csak tengerinek mondtuk jó parasztosan, úgy ahogyan kellett. Majd mindig körbekínálódta a mindenféle kalácsok is, meleg teát is szoktunk hozzá adni csészékben, hisz az a visszaúton melegítette az asszonyokat belülről.

Természetesen ezen az eseményen iratlan szabály volt, hogy nem volt szabad túl hirtelen mozdulatokat tenni, vagy ajtókat nyitogatva huzatot csinálni, mert a toll és pihe szállt volna, mint a hópihék. A férfiak valahogyan ebből az eseményből szinte teljesen kimaradtak, más tevékenységgel foglalták el magukat. Például édesapám a már leöltöztetett karácsonyfa felső részéből habarófát farigcsált, körül levágta rövidkékre az ágakat, és a maradt csonkoknak jó hosszú szárat hagyott, azt leháncsolta, így egy nagyon szép konyhai eszközt kapott. Édesanyám ezt előszeretettel használta is a konyhában, mivel jó hosszú volt a szára, így nem sütötte a kezét a tűzforró étel, ahogyan behabarta. Közben édesapám elmesélte, hogy amikor süldő (régén így mondták falun a pubertáns legénykéket) fiú volt, persze nem akartak kimaradni

a fosztóból. Jó pár barátjával összedugták a fejüket, és kisütöttek egy remek dolgot. Amikor már egyik háznál jól „bemelegedett“ (tehát már „nagyban állt a bál“) a fosztó, elkaptak valahonnan egy verebet,(régbben az is szaladgált mindenfelé, nem úgy mint manapság!), rátették egy lapátra, egyikük kinyitotta gyorstempóban az ajtót, apám pedig a hosszúnyelű lapáttal az asztal közepére dobta a verebet. Nahát el lehet azt a bulit képzelni, a veréb vergődött, széjjel verte az egész tollat, ami csak a közelben akadt. Persze erre az asszonyok-lányok is visítotak, ahogyan csak a torkukon kifért. Na de ilyen zajba aztán a kutyák is besegítettek ám rendesen a vonításukkal, úgyhogy volt zshivaj-lárma bőséggel, még a szomszédok is összeszaladtak, hogy talán csak nem a ház ég... Tehát hiába még akkoriban tv sem volt jóformán (9 éves voltam, amikor megvettük azt az akkoriban gyártott pici képernyőjű fekete-fehér tv-nek nevezett dobozát, amelyben leggyakrabban csak csíkok szaladgáltak képek helyet...), azért akadt anélkül is buli bőven ...